

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

537

Vragen van de leden **Halsema** en **Van Gent** (beiden GroenLinks) aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid *over overschrijdingen van de maximaal toegestane arbeidstijd.* (Ingezonden 29 november 2002)

1

Hebt u kennis genomen van het Simap-arrest van 3 oktober 2000 (C303/98) van het Europese Hof van Justitie in Luxemburg waarin wordt geconcludeerd dat onder het begrip arbeidstijd in richtlijn 93/104/EG, later gewijzigd bij Richtlijn 2000/34/EG, ook de uren worden begrepen die als «wachtdiensten» op de werkplek worden doorgebracht?

2

Klopt het dat in een schrijven van uw ministerie, gedateerd 28 februari 2001, de betrokken ministeries verzocht zijn in kaart te brengen in welke onder hen ressorterende sectoren aanwezigheidsdiensten voorkomen? Zo ja, kunt u meedelen welke sectoren uit deze inventarisatie naar voren zijn gekomen?

3

Deelt u de mening dat de huidige arbeidstijdenregeling in deze sectoren in strijd is met het Gemeenschapsrecht?

4

Kunt u verklaren waarom u ruim twee jaar na de uitspraak van het Hof nog

altijd geen maatregelen hebt getroffen om aan deze onwettige situatie een einde te maken, namelijk dat de door onderhavige richtlijn voorgeschreven maximale arbeidstijd per week van 48 uur wordt overschreden, zoals bijvoorbeeld bij de beroepsbrandweerkorpsen die rekening houdend met het arrest werkweken draaien van 54 tot 60 uur?

5

Bent u van mening dat de Nederlandse overheid zelf de verantwoordelijkheid dient te nemen en in actie moet komen opdat overschrijdingen van de maximaal toegestane arbeidstijd tot het verleden zullen behoren? Zo nee, waarom niet?

6

Kunt u meedelen welke maatregelen u zult nemen, en op welke termijn, om aan de onduidelijkheid voor de betrokkenen en de onthouding van hun toekomstige rechten een einde te maken?

Antwoord

Antwoord van minister **De Geus** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid). (Ontvangen 19 december 2002)

1

Ja.

2

Ja.

Uit deze inventarisatie is naar voren gekomen dat met name in de sectoren gezondheidszorg,

jeugdhulpverlening, defensie, politie en brandweer aanwezigheidsdiensten voorkomen.

3

Nee, ik deel deze mening niet. Het arrest-Simap heeft betrekking op de specifieke situatie van de artsen in Spanje, die zeer intensieve wachtdiensten draaiden. Het oordeel van het Hof kan niet zonder meer worden toegepast op andere gevallen.

De Nederlandse regelgeving laat situaties als die van de Spaanse artsen niet toe.

In het Arbeidstijdenbesluit is een regeling opgenomen voor aanwezigheidsdiensten.

Tijdens een aanwezigheidsdienst is de werknemer verplicht om op de werkplek aanwezig te zijn om zo spoedig mogelijk aan een oproep gehoor te geven en arbeid te verrichten. Het gaat om noodzakelijke arbeid die geen uitstel gedooft. Dat de werknemer kan worden opgeroepen is voorzienbaar, maar het tijdstip waarop hij daadwerkelijk wordt opgeroepen is geheel onvoorzienbaar. Als niet aan deze criteria wordt voldaan, dan moeten de werkzaamheden als een reguliere dienst worden ingeroosterd. Bij deze invulling van aanwezigheidsdiensten kan de tijd waarin uitsluitend sprake is van aanwezigheid en geen werkzaamheden worden verricht worden aangemerkt als rusttijd.

Om de risico's van een te grote belasting van de werknemer bij het werken in aanwezigheidsdiensten te beperken is in het Arbeidstijdenbesluit bovendien een aantal waarborgen opgenomen. Het betreft de volgende waarborgen:

- de minimale rust die een werknemer voor en na een aanwezigheidsdienst moet genieten;
- de maximale duur van een aanwezigheidsdienst;
- het maximum aantal uren dat binnen een aanwezigheidsdienst mag worden gewerkt;
- het maximum aantal aanwezigheidsdiensten dat een werknemer per week mag draaien.

4

Zoals ik bij vraag 3 heb toegelicht ben ik niet van mening dat er sprake is van een onwettige situatie. In de Nederlandse wet- en regelgeving zijn normen opgenomen die de maximale arbeidstijd per week regelen. Daarbij is rekening gehouden met de onderhavige richtlijn. Zoals hiervoor al is opgemerkt, wordt de tijd dat de werknemer uitsluitend aanwezig is en geen werkzaamheden verricht niet gerekend als arbeidstijd.

In dit licht moet ook de situatie bij de brandweerkorpsen worden bekeken. Er is sprake van overschrijding van de maximale arbeidstijd per week indien de werkweken van 54 tot 60 uur in hun geheel als arbeidstijd moeten worden gerekend.

5

Uiteraard is de overheid verantwoordelijk voor het handhaven van de uiterste grenzen in wet- en regelgeving ten aanzien van de maximaal toegestane arbeidstijd. De Arbeidsinspectie is belast met het toezicht op de naleving van de uiterste grenzen van de Arbeidstijdenwet.

6

Zie het antwoord bij vraag 3.